

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 431/2020-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. októbra 2020 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] ■ [REDACTED] vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 12 ods. 1 a 4, čl. 19 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a 4, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 6 C 55/2009 zo 17. februára 2014, uznesením Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 6 C 55/2009 z 20. januára 2016, uznesením Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 6 C 55/2009 z 5. apríla 2019, uznesením Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 6 C 55/2009 zo 4. mája 2020, rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17 Co 626/2014 zo 4. novembra 2015, uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17 Co 142/2016 zo 17. augusta 2016, uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17 NcC 7/2016 zo 17. augusta 2016, ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a jeho uznesením sp. zn. 1 Cdo 153/2017, 1 Cdo 154/2017, 1 Cdo 155/2017 z 26. septembra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

Odôvodnenie :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. júla 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 12 ods. 1 a 4, čl. 19 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a 4, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom a rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 6 C 55/2009 zo 17. februára 2014, uznesením okresného súdu sp. zn. 6 C 55/2009 z 20. januára 2016, uznesením okresného súdu sp. zn. 6 C 55/2009 z 5. apríla 2019, uznesením okresného súdu sp. zn. 6 C 55/2009 zo 4. mája 2020 (spolu ďalej aj „napadnuté rozhodnutia okresného súdu“), rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 17 Co 626/2014 zo 4. novembra 2015, uznesením krajského súdu sp. zn. 17 Co 142/2016 zo 17. augusta 2016, uznesením krajského súdu sp. zn. 17 NcC 7/2016 zo 17. augusta 2016 (spolu ďalej aj „napadnuté rozhodnutia krajského súdu“), ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) a jeho uznesením sp. zn. 1 Cdo 153/2017, 1 Cdo 154/2017, 1 Cdo 155/2017 z 26. septembra 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Ústavný súd na úvod konštatuje, že ústavná sťažnosť je napísaná značne neprehľadne, na viacerých miestach obsahuje len citáciu zákonného textu či rozhodnutí ústavného súdu a opis skutočností či právneho stavu, ktoré k meritu ústavnej sťažnosti nemajú žiadny priamy vzťah. Ústavný súd posúdením obsahu ústavnej sťažnosti (a to najmä jej označenia, návrhu na rozhodnutie a opakovane uvádzaných častí ústavnej sťažnosti) a jej prílohy (ale aj zo zistení z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vo veciach

sťažovateľa, pozn.) ustálil, že ústavná sťažnosť smeruje proti rozhodovaniu všeobecných súdov vo veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 6 C 55/2009, a to proti meritórnym rozhodnutiam okresného súdu a krajského súdu vrátane rozhodnutí o náhrade trov konania, ako aj proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu.

Sťažovateľ bol ako žalovaný účastníkom konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 6 C 55/2009. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 6 C 55/2009 zo 17. februára 2014 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 17 Co 626/2014 zo 4. novembra 2015 určil hranicu medzi pozemkami špecifikovanými v žalobe.

Uznesením okresného súdu sp. zn. 6 C 55/2009 z 20. januára 2016 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 17 Co 142/2016 zo 17. augusta 2016 bol sťažovateľ zviazaný nahradiť žalobcom trovy konania v sume 99,50 € a trovy právneho zastúpenia. Proti uzneseniu krajského súdu zo 17. augusta 2016 podal sťažovateľ dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že ho odmietol.

Následne okresný súd dvoma uzneseniami z 22. októbra 2019 zviazal sťažovateľa zaplatiť náhradu trov konania. Tieto uznesenia napadol sťažovateľ sťažnosťou, o ktorej rozhodol okresný súd uznesením č. k. 6 C 55/2009-1193 zo 4. mája 2020 tak, že sťažnosť zamietol.

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti vyjadril nespokojnosť s rozhodnutiami všeobecných súdov, ktoré sú podľa jeho názoru nezákonné a svojvoľné. Za neústavné považuje aj rozhodnutia okresného súdu, ktorými bolo rozhodované o náhrade trov konania, pretože podľa názoru sťažovateľa nebolo rozhodované „v zmysle zásady pomeru úspechu“. Podľa sťažovateľa napadnutými rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu „došlo k porušeniu základných práv sťažovateľa... je jednoznačné, že porušenia práva sťažovateľa spočívali v procesných vadách konania, ktoré zavini/i porušovateľ/lia... aj zaujatý sudca... Je jednoznačné, že sťažovateľ sa s úspechom domáhal vytýčenia priebehu hranice... Porušenie základných práv sťažovateľa a porušenie zákonných povinností týchto orgánov verejnej moci pri prejednávaní a rozhodovaní veci odôvodňujú dôvodnosť zrušenia všetkých neústavných a nezákonných rozhodnutí zaujatých sudcov vydaných vo veci zn. 6C/55/2009.“.

Sťažovateľ vyjadril nespokojnosť aj v súvislosti s jeho ústavnou sťažnosťou a rozhodnutím ústavného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. Rvp 1851/2019.

4. Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd o jeho ústavnej sťažnosti rozhodol nálezom, ktorým vysloví porušenie jeho základných práv podľa čl. 12 ods. 1 a 4, čl. 19 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a 4, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 dohovoru a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom a napadnutými rozhodnutiami okresného súdu, postupom a napadnutými rozhodnutiami krajského súdu, ako aj postupom a napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

Sťažovateľ zároveň požadoval, aby ústavný súd nálezom zakázal okresnému súdu, krajskému súdu a najvyššiemu súdu pokračovať v porušovaní jeho základných práv, zrušil napadnuté rozhodnutia okresného súdu, napadnuté rozhodnutia krajského súdu a napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a veci vrátil na nové konanie a rozhodnutie, „*alternatívne Ústavný súd žalobu zn. 6C/55/2009-1 zamietne a konanie zastaví*“, prikázal výmaz rozsudku krajského súdu zo 4. novembra 2015 a rozsudku okresného súdu zo 17. februára 2014 z „*Katastra nehnuteľností a prikazuje sa obnovenie Katastrálnej hranice podľa Katastrálnej mapy z rokov 2009-2016.*“.

Sťažovateľ ďalej požadoval, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu zaplatiť mu majetkovú škodu v sume 4 500 €, priznal mu finančné zadosťučinenie v sume 99 000 €, ako aj nahradil trovy konania.

5. Sťažovateľ následne navrhol alternatívny petit, na základe ktorého by ústavný súd nálezom rozhodol o porušení jeho základných práv podľa čl. 12 ods. 1 a 4, čl. 19 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a 4, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 dohovoru a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom okresného súdu a jeho uznesením č. k. 6 C 55/2009-1193 zo 4. mája 2020, okresnému súdu zakázal pokračovať v porušovaní jeho základných práv, zrušil jeho uznesenie zo 4. mája 2020, prikázal okresnému súdu zaplatiť sťažovateľovi majetkovú škodu v sume 4 500 €, priznal mu finančné zadosťučinenie v sume 99 000 €, ako aj nahradil trovy konania „*na účet sťažovateľa... alebo k rukám advokáta*“.

II.

Relevantná právna úprava

6. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

9. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

10. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,

- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Podľa § 34 ods. 1 zákona o ústavnom súde musí byť navrhovateľ v celom konaní zastúpený advokátom. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde navrhovateľovi, ktorý požiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ústavný súd môže ustanoviť právneho zástupcu, ak to odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

12. Podľa § 43 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania musí okrem všeobecných náležitostí podľa § 39 obsahovať aj dátum narodenia navrhovateľa, jeho bydlisko a sídlo, označenie subjektu, proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí byť datovaný a podpísaný navrhovateľom alebo jeho právnym zástupcom. K návrhu na začatie konania sa musí pripojiť plnomocenstvo na zastupovanie navrhovateľa advokátom. V splnomocnení sa výslovne uvedie, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

13. Podľa § 123 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť musí okrem všeobecných náležitostí návrhu na začatie konania podľa § 43 obsahovať

- a) označenie toho, kto podľa sťažovateľa porušil jeho základné práva a slobody,
- b) označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým podľa sťažovateľa boli porušené jeho základné práva a slobody,
- c) označenie základných práv a slobôd, ktorých porušenie sťažovateľ tvrdí,
- d) konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd.

14. Podľa § 123 ods. 3 zákona o ústavnom súde musí sťažovateľ k ústavnej sťažnosti pripojiť aj kópiu právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu, ktorým malo dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a samotné posúdenie vecí ústavným súdom

15. Ústavný súd konštatuje, že podanie sťažovateľa je možné kvalifikovať ako ústavnú sťažnosť v zmysle čl. 127 ústavy v spojení s § 42 ods. 2 písm. f), § 122 a nasl. zákona o ústavnom súde.

16. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní tejto ústavnej sťažnosti preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 a § 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123 a § 124 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

17. Sťažovateľom podaná ústavná sťažnosť, ktorá je aj vzhľadom na jej petit nejasná a málo zrozumiteľná, neobsahuje žiadnu relevantnú ústavnoprávnu argumentáciu, napriek jej rozsiahlosti chýba jednoznačné odôvodnenie opreté o konkrétne právne relevantné dôvody v takých logických súvislostiach, ktoré by poskytli nevyhnutný základ pre posúdenie namietaného porušenia sťažovateľom označených práv zo strany ústavného súdu.

Sťažovateľ nepriložil splnomocnenie udelené advokátovi na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom ani nepožiadal o ustanovenie právneho zástupcu. V ústavnej sťažnosti uviedol, že „Právne zastúpenie advokátom bude možné až potom, ako sudcu OS PB zn. 6C/55/2009 a nasl. odsúdi trestný súd“. Zároveň sťažovateľ k ústavnej sťažnosti nepriložil kópie všetkých právoplatných rozhodnutí, proti ktorým jeho ústavná sťažnosť smeruje a ktoré uvádza v návrhu rozhodnutia (v petite).

18. Ústavný súd poukazuje na svoju konštantnú judikatúru, v ktorej je jednoznačne formulované, že povinnosť zastúpenia sťažovateľa advokátom v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je ustanovená bez možnosti akýchkoľvek výnimiek, a zároveň zdôrazňuje, že pokiaľ ide o inštitút povinného právneho zastúpenia, na opodstatnenosť

jeho zákonnej úpravy vo svojej judikatúre opakovane upozorňuje a bezvýnimočne na ňom trvá (napr. I. ÚS 57/2013, IV. ÚS 221/2013, III. ÚS 343/2013, II. ÚS 23/2019).

19. Ústavný súd ako orgán verejnej moci (nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti) môže podľa čl. 2 ods. 2 ústavy konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, a preto sa musí dôsledne riadiť vymedzením svojich právomocí vyplývajúcich z čl. 125 a nasledujúcich ústavy a ďalej konkretizovaných v zákone o ústavnom súde a pri predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde môže prijať na ďalšie konanie len taký návrh na začatie konania, ktorý spĺňa všetky náležitosti kvalifikovaného návrhu ustanovené týmto zákonom.

20. Taký rozsah nedostatkov v zákonom ustanovených náležitostiach, aký vyplýva z podania sťažovateľa, nie je ústavný súd povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom ustanovených náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04, II. ÚS 117/05, IV. ÚS 267/08, IV. ÚS 213/2010).

21. Napriek tomu, že sťažovateľ nebol zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, ústavný súd nepovažoval za potrebné vyzvať ho na odstránenie nedostatkov ústavnej sťažnosti. Pred podaním predmetnej ústavnej sťažnosti podal sťažovateľ ústavnému súdu viacero podaní. Ústavný súd naposledy prípsmi sp. zn. Rvp 2025/2017 z 22. novembra 2017, sp. zn. Rvp 1532/2018 zo 7. augusta 2018, sp. zn. Rvp 1108/2019 z 13. decembra 2019 a sp. zn. Rvp 1851/2019 z 31. marca 2020 odložil podania sťažovateľa s tým, že bol poučený o náležitostiach sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy a o povinnosti byť zastúpený advokátom v konaní pred ústavným súdom.

Rovnako uznesením sp. zn. II. ÚS 156/2019 z 2. októbra 2019 ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí. V odôvodnení tohto uznesenia ústavný súd uviedol svoje stanovisko k povinnému právnemu zastúpeniu advokátom podľa zákona o ústavnom súde a tiež uviedol aj formálne náležitosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Vzhľadom na to, že ústavný súd opakovane

poučil sťažovateľa o náležitostiach ústavnej sťažnosti, ako aj o povinnosti byť zastúpený advokátom v konaní pred ústavným súdom, v tomto prípade nepovažoval za potrebné sťažovateľa vyzvať na odstránenie nedostatkov jeho ústavnej sťažnosti.

22. Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní konštatuje, že ústavná sťažnosť sťažovateľa nespĺňa požiadavky kvalifikovanej ústavnej sťažnosti, ktorá by zodpovedala zákonným požiadavkám, čo zakladá dôvod na jej odmietnutie pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

23. Ústavný súd však v danej veci zistil aj ďalší dôvod, pre ktorý nebolo možné predmetnú ústavnú sťažnosť prijať na ďalšie konanie.

24. Jednou zo základných podmienok prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako podanej oneskorene [§ 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde]. V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, II. ÚS 695/2014, III. ÚS 589/2017, I. ÚS 122/2019).

25. Ústavný súd zistil, že sťažovateľ doručil svoju ústavnú sťažnosť (22. júla 2020, pozn.) v časti, ktorou namieta porušenie svojich práv rozsudkom okresného súdu zo 17. februára 2014, uznesením okresného súdu z 20. januára 2016 a uznesením okresného súdu z 5. apríla 2019, rozsudkom krajského súdu sp. zn. 17 Co 626/2014 zo 4. novembra 2015, uznesením krajského súdu sp. zn. 17 Co 142/2016 zo 17. augusta 2016 a uznesením krajského súdu sp. zn. 17 NcC 7/2016 zo 17. augusta 2016, ako aj napadnutým uznesením najvyššieho súdu, zjavne po uplynutí

dvojmesačnej lehoty ustanovenej zákonom o ústavnom súde. Konania vedené rozhodnutiami okresného súdu pod sp. zn. 6 C 55/2009 zo 17. februára 2014 a z 20. januára 2016 a krajským súdom pod sp. zn. 17 Co 626/2014 a sp. zn. 17 Co 142/2016 boli podľa zistení ústavného súdu právoplatne skončené v roku 2015, resp. 2016, konanie vedené uznesením okresného súdu z 5. apríla 2019 v roku 2019 a konanie vedené najvyšším súdom 16. novembra 2018.

26. Na základe uvedeného ústavný súd odmietol túto časť ústavnej sťažnosti aj podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako návrh podaný oneskorene.

27. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, o ďalších návrhoch sťažovateľa formulovaných v sťažnostnom petite nebolo potrebné rozhodnúť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. októbra 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu